

Näringsdepartementet
Enheten för innovation, forskning och
kapitalförsörjning

Vår referens/dnr:
65/2017

Mäster Samuelsgatan 70
103 33 Stockholm

Er referens/dnr:
N2017/00055/IFK

2017-04-27

Remissvar

Synpunkter på promemorian Metoder och kriterier för bedömning av prestation och kvalitet i lärosätenas samverkan med omgivande samhälle

Svenskt Näringsliv välkomnar att högre lärosätens samverkan med det omgivande samhället, däri innefattat arbetslivet och näringslivet, ges en ökad betydelse, såväl genom systematisk uppföljning som genom koppling till ekonomiska incitament i resurstilldelningssystemet.

Samverkan ökar högre utbildning och forsknings relevans i ett bredare samhällsperspektiv och är av central betydelse för att de offentliga medel som investeras i utbildning och forskning vid landets högre lärosäten ska ge resultat i form av kvalificerade jobb för studenter, nya företag och innovationer, spridning av samhällsnyttiga forskningsresultat och ett bibehållet förtroende för högskolesektorn bland allmänheten, bland annat.

Överlag ställer vi oss positiva till de principer som modellen som promemorian tecknar baseras på (s. 10-11), liksom till den föreslagna utvärderingsprocessen (s. 11). Det är positivt att Vinnova har tagit in lärdomar från utländska lärosäten och system i bedömningen.

Vad gäller de i promemorian identifierade områdena för vidareutveckling (s. 11), vill vi ge följande kommentarer.

- Utvärderingen bör självfallet beakta lärosätens olika roller och förutsättningar, och incitament till profilering är viktigt, *men* detta bör inte ske på ett sätt som minskar utvärderingens och den påföljande resurstilldelningens incitamentsskapande syfte. Att differentiera bedömningen alltför mycket utifrån lokala förutsättningar kan medföra att modellen tyngs med en stor mängd särregler och undantag, vilket försvagar dess syfte och funktion.
- Av kostnadseffektivitetsskäl är det positivt om utvärderingen av samverkan kan ske samfällt med annan utvärdering av lärosätets verksamhet. Dock bör det undvikas att frånvaron av

nationell jämförbarhet i andra utvärderingssystem – exv. UKÄ:s nya kvalitetsutvärderingssystem – medför att utvärderingen av samverkan görs på ett sätt som inte möjliggör spridning av goda exempel och arbetssätt lärosäten emellan, liksom benchmarking utifrån mått och faktorer som är gemensamma för alla granskningar av lärosäten. Vi ser det som av utomordentlig betydelse att resultat av utvärderingar av samverkan görs publika och kan användas som informationsunderlag för studenters och forskares val av lärosäte och inriktning.

- Mellan 2008 och 2012 gjorde Svenskt Näringsliv årliga kartläggningar av hur samverkan i utbildningen på grundnivå fungerade. Vilken typ av samverkan som fanns, hur den var organiserad och dess omfattning kartlades för ett stort antal utbildningsprogram genom enkätundersökningar bland studenter, nyexaminerade och programansvariga. Resultaten, som tillgängliggjordes på bland annat webbplatserna Samverkamera.se och Högskolekvalitet.se, visade att samverkan mellan utbildningsprogram på grundnivå och arbetslivet i hög grad är mätbar och att mätningarna kan standardiseras för att få jämförbar information.

Till det ovanstående vill vi lägga ytterligare två synpunkter:

- Utvärderingarna behöver med nödvändighet beakta de olika syften och metoder som samverkan har i grundutbildning respektive forskning, i synnerhet vad gäller samverkan med arbets- och näringslivet. På grundutbildningen handlar samverkan för arbetsgivare primärt om att hitta blivande medarbetare och kunna påverka utbildningens kompetensinnehåll (se exv. Svenskt Näringsliv, *Företagens syn på högre utbildning*, 2013). Inom forskning är skälen för samverkan snarare att hänföra till samarbeten för att frambringa innovationer eller för att höja förädlingsnivå i produktion – i föga utsträckning att hitta medarbetare (se t.ex. Svenskt Näringsliv, *Rekryteringsenkäten 2016* – endast 1 procent av rekryteringarna handlar om personer med forskarutbildning).
- Vad gäller mätning av samverkanspartens nytta av samverkan, är det nödvändigt att det fastläs i förväg vilka kriterier denna mätning ska ske utifrån. Det är däri viktigt att dessa kriterier utformas med syfte att främja utveckling. Att utröna vilka kriterier som är relevanta behöver därför göras i samråd med typiska samverkanspartners på respektive ämnesområde – däribland förstås företag. I olika akademiska discipliner kan det finnas väsensskilda uppfattningar om vad relevanta samverkansformer är, och hur dessa ser ut och skiljer sig åt behöver utrönas innan utvärderingen inleds.

FÖRENINGEN SVENSKT NÄRINGSLIV

Mikaela Almerud
Högskolepolitisk expert

Patrick Krassén
Forsknings- och innovationspolitisk expert